

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก.

หมายเลขแบบสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์โครงการวิจัย

การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในพื้นที่

เขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่

โดย นายวุฒิชัย ช้อนทอง

นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....

ตอนที่ 1

คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล บัญชีทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ข้อแนะนำในการกรอกข้อมูล กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ต้องการและข้อความในช่องว่าง

1. ชื่อเกษตรกร.....เพศ.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

อายุ.....ปี

2. จบการศึกษาชั้น () 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ

() 2. ระดับ ป. 4

() 3. ระดับ ป. 6

() 4. ระดับ ม.3

() 5. อื่น ๆ ระบุ.....

3. สถานภาพการสมรส () 1. โสด

() 2. แต่งงานแล้ว

() 3. เป็นหม้ายหรือหย่าร้าง

4. อาชีพหลัก
- () 1. เกษตรกรรม
- () 2. การประมง
- () 3. รับราชการ
- () 4. ลูกจ้าง บริษัท หรือ โรงงาน
- () 5. รับจ้างทั่วไป
- () 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. อาชีพรอง
- () 1. เกษตรกรรม
- () 2. การประมง
- () 3. ลูกจ้างบริษัท หรือ โรงงาน
- () 4. รับจ้างทั่วไป
- () 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้จากอาชีพหลัก.....บาท/ปี

อาชีพรอง.....บาท/ปี

7. รายได้จากการทำการประมง.....บาท/ปี

8. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำการประมงในพื้นที่เป็นประจำ

	ใช้ประจำ	ใช้น้อย	ไม่ได้ใช้
() 1. ข่ายลอย / อวนลอย
() 2. เบ็ด
() 3. ตอบ
() 4. ฉมวกแทง
() 5. คำยิง
() 6. ช้อน, จ้า
() 7. แห

9. ระยะเวลาที่ทำอาชีพการประมง.....ปี

10. การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ
() 1. วิทยุ
() 2. โทรทัศน์
() 3. เพื่อนบ้าน
() 4. เจ้าหน้าที่ประมง
() 5. สิ่งตีพิมพ์, เอกสาร
() 6. การฝึกอบรม
() 7. อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2

คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ของเขื่อน แม่กวังอุดมธาราในปัจจุบัน

2.1 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ

- 1. นำไป บริโภคเอง
- 2. นำไป ขายสด
- 3. นำไปแปรรูป

2.2 ปริมาณของผลผลิตที่จับได้ในแต่ละปี (กิโลกรัม)

- 1. ปลาเกล็ด (ระบุ).....กิโลกรัม
- 2. ปลาหนัง (ระบุ).....กิโลกรัม
- 3. อื่น ๆ (ระบุ).....กิโลกรัม
(กึ่งก้ำกวม ฯลฯ)

2.3 มีการทำเขตแนว การอนุรักษ์ (เขตห้ามจับสัตว์น้ำ,เขตปล่อยพันธุ์ปลา ฯลฯ)

- 1. มีการทำ
- 2. ไม่มีการทำ

2.4 เคยถูกรุกแนวเขต ควบคุมพื้นที่ทั่วไป

- 1. เคย
- 2. ไม่เคย

2.5 เคยจับสัตว์น้ำในพื้นที่ ควบคุมในฤดูปลาน้ำจืดวางไข่

- 1. เคย
- 2. ไม่เคย

2.6 การรักษาป่าไม้ในพื้นที่รอบๆ บริเวณเขื่อน หรือคันน้ำ

- () 1. ปฏิบัติ
- () 2. ไม่ปฏิบัติ

2.7 ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ทุกครั้งเมื่อได้รับข่าวสาร (ความรู้ด้านการอนุรักษ์ฯ)

- () 1. ปฏิบัติ
- () 2. ปฏิบัติบางครั้ง
- () 3. ไม่ปฏิบัติ

2.8 มีการปล่อยสัตว์น้ำที่ไม่ได้ขนาดทุกครั้งหลังจับได้

- () 1. ทำ
- () 2. ไม่ทำ

ตอนที่ 3

คำถามความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในพื้นที่ เขื่อนแม่กวง

ความรู้ด้านการอนุรักษ์ฯ	ถูก	ผิด
ก. สภาพสิ่งแวดล้อม		
1. แหล่งน้ำจืดที่ จะต้องมี คุณภาพน้ำ ความสมดุลของชนิดปลาและความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในน้ำ		
2. การขาดแคลนน้ำในเขื่อนช่วงหน้าแล้ง เกิดจาก ความเสื่อมโทรมของสภาพป่าไม้ในพื้นที่		
3. การทำลายป่าไม้บริเวณรอบ ๆ เขื่อน ไม่ส่งผล ต่อระบบนิเวศของเขื่อนและแหล่งน้ำ		
4. การใช้ปุ๋ยเคมี ยากฆ่าแมลงในการเกษตร อาจมีผล ต่อสัตว์น้ำ ได้ถ้าใช้ในปริมาณที่มาก		
5. แหล่งน้ำที่เสียส่วนใหญ่ เกิดจาก การกสิกรรมและน้ำที่ประชาชนใช้สอยทั่วไปเป็นส่วนใหญ่		
6. น้ำมันเครื่องจากเรือยนต์ที่ไหลลงสู่เขื่อน ไม่มีผลกระทบ ต่อสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม		
7. ปัญหาขยะมูลฝอยจากการท่องเที่ยวบริเวณเขื่อน มีผลกระทบ ต่อสัตว์น้ำน้อยมาก		
8. สภาพแหล่งน้ำหรือกระแสเปลี่ยนแปลง ไม่ส่งผลกระทบ ต่อการวางไข่ของสัตว์น้ำ		
9. การกำจัดวัชพืชตามริมน้ำ ช่วยให้ เราทำการจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น (เป็นแหล่งอาศัย/วางไข่ของปลา)		
10. วัชพืชน้ำ เช่น ผักตบชวา ถ้า มีมากจนเกินไป จะส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำได้		
11. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่เขื่อนถ้าการดูแลรักษาไม่ดี จะมีผลกระทบ ต่อสัตว์น้ำได้		
12. การรักษาคุณภาพน้ำในเขื่อน นอกจาก จะได้น้ำประปาไว้ใช้แล้วยังได้สัตว์น้ำไว้บริโภคอีกทางหนึ่ง		
13. สภาพน้ำในเขื่อนจะดี ขึ้นอยู่กับ เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลเขื่อนเป็นสำคัญที่สุด		
ข. การใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน		
1. การปลูกต้นไม้รอบ ๆ บริเวณเขื่อน สามารถ รักษาความสมดุลของระบบนิเวศรอบ ๆ เขื่อนได้		
2. การขุดลอกอย่างถูกวิธีในพื้นที่เขื่อน เป็นการ เพิ่มธาตุอาหารให้สัตว์น้ำแต่จะเสียค่าใช้จ่ายที่สูงมาก		

ความรู้ด้านการอนุรักษ์ฯ	ถูก	ผิด
3. ผู้ที่ทำการประมงในเขื่อน <u>จะต้อง</u> นำบัตร ใบอนุญาตหรือ อาชญาบัตร ติดตัวเสมอในเวลาที่ทำการประมง		
4. การทำการประมงในพื้นที่รักษาพืชพันธุ์ (หน้าเขื่อน/ท้ายเขื่อน) <u>สามารถกระทำ</u> ได้หลังจากฤดูปลาวางไข่		
5. การกำหนดเขตพื้นที่ทำการประมง <u>เป็นการ</u> รักษาแหล่งอาศัยและพื้นที่แหล่งทำการประมงที่เสื่อมโทรมในพื้นที่ได้		
6. การสร้างที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ <u>เป็นการ</u> กีดขวางการทำการประมงทำให้จับสัตว์น้ำได้น้อยลง		
7. การกำหนดมิให้จับสัตว์น้ำชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นแนวทาง <u>ในการ</u> สงวนพันธุ์สัตว์น้ำไว้ทางหนึ่ง เช่น ปลาเสือตอ ปลาตะพัด		
8. ผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้ในเขื่อนทั้งที่ได้ขนาด และไม่ได้ขนาด <u>สามารถ</u> นำมาขายได้โดยไม่กระทบต่อระบบห่วงโซ่อาหาร		
9. การจับสัตว์น้ำขนาดเล็กไปจำหน่าย <u>ไม่มี</u> ผลต่อปริมาณสัตว์น้ำในพื้นที่เพราะทุกปีจะมีการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำคืนอยู่แล้ว		
10. เมื่อจับสัตว์น้ำที่ไม่ต้องการ(ขายไม่ได้ราคา) เช่น ปลาชะโด เมื่อจับได้ <u>จะ</u> ทำลายทิ้งเพื่อที่จะได้ไม่จับซ้ำในครั้งต่อไป		
11. การเพิ่มการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้มากขึ้น <u>ส่งผล</u> ให้ความจำเป็นในการจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติลดน้อยลงเท่ากับช่วยอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำในธรรมชาติได้ทางหนึ่ง		
12. การสำรวจเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการจับสัตว์น้ำในพื้นที่ <u>เป็น</u> ปัจจัยหนึ่งที่จะใช้ประกอบการพัฒนาแหล่งประมงในพื้นที่ได้		
13. การฝึกอบรมแก่ชาวประมงในโครงการอนุรักษ์ <u>เป็นการ</u> เร่งรัดให้มีการจับสัตว์น้ำให้มากขึ้น		
ค. การใช้เครื่องมือประมง ถูกกฎหมาย		
1. เครื่องมือ <u>ทำการ</u> ประมง ก็คือ ข่าย อวน เบ็ดราว เป็นต้น		
2. เครื่องมือ <u>ช่วย</u> ทำการประมง คือ แพงไฟ ตะเกียง เรือ เป็นต้น		
3. อุปกรณ์จับสัตว์น้ำทุกชนิดภายในเขื่อน <u>จะต้อง</u> แจ้งและจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ทุกครั้งก่อนนำมาใช้งาน		
4. การแนะนำเครื่องมือและวิธีการทำการประมงก็ <u>เพื่อ</u> ที่จะสามารถจับสัตว์น้ำให้ได้ มากกว่าอัตราการเพิ่มของสัตว์น้ำ		
5. การกำหนดจำนวนเรือประมงเป็นวิธีหนึ่ง <u>ที่จะ</u> ควบคุมปริมาณการจับสัตว์น้ำของชาวประมงในพื้นที่ได้ (จำนวนเรือประมง)		

ความรู้ด้านการอนุรักษ์ฯ	ถูก	ผิด
6. การติดตั้งอุปกรณ์ประมง กับเรือยนต์ ไม่สามารถ นำมาทำการประมงในเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำได้ เช่น ซ้อนติดกับเรือยนต์ เป็นต้น		
7. การกำหนดขนาดความถี่ของตาข่าย ให้ใหญ่ขึ้น เป็นการทำลาย พ่อแม่ พันธุ์สัตว์น้ำภายในเขื่อนทำให้ปริมาณสัตว์น้ำลดลง		
8. หลังวันที่ 15 กันยายน ของทุกปี สามารถใช้อวนลอยตาถี่ ล้อมจับสัตว์น้ำขนาดเล็กเพื่อนำมาใช้ในการเพาะเลี้ยงต่อไปได้		
9. การใช้อวนลาก ทำการประมงภายในเขื่อน เป็นการทำลาย พันธุ์สัตว์น้ำขนาดเล็ก รวมถึงแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำทางหนึ่ง		
10. การใช้วัตุดิบเปิดสามารถจับสัตว์น้ำได้มากและรวดเร็ว แต่เป็นการทำลาย แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำที่ร้ายแรง		
11. การให้กระแสไฟฟ้าทำการประมงที่เขื่อน สามารถกระทำ ได้เมื่อใช้แบตเตอรี่ขนาด 12 โวลต์ ผ่านหม้อแปลงไฟฟ้าให้เป็น 220 โวลต์		
12. การใช้อวนกางหรือโพงพาง กางกั้นทางเดินของสัตว์น้ำ สามารถจับ สัตว์น้ำได้ปริมาณมากและถูกต้องตามกฎหมาย		
13. การใช้วัตุดิบเปิดรวมทั้งกระแสไฟฟ้าและยาเบื่อเมา เป็นการทำการประมงที่รวดเร็ว ไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ของเขื่อน		

ตอนที่ 4

คำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ยั่งยืนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำของเกษตรกร

การปฏิบัติที่ยั่งยืนด้านการอนุรักษ์ฯ (Stress and Perturbation)	มี ปัญหา	ไม่มี ปัญหา	ระดับการแก้ไขปัญหา		
			ดีมาก	ปาน กลาง	ไม่ดี
ก. การจับสัตว์น้ำในพื้นที่					
1. การลักลอบจับสัตว์น้ำ					
2. การจับสัตว์น้ำในฤดูการวางไข่					
3. การจับสัตว์น้ำในพื้นที่เขตอนุรักษ์ฯ					
4. การจับสัตว์น้ำที่ยังไม่ได้ขนาด					
5. การใช้เครื่องมือประมงผิดกฎหมาย					
6. การจับสัตว์น้ำต้องห้าม เช่น ปลาเสือ ต่อ ปลาตะพัด					
7. การบันทึกสถิติสัตว์น้ำที่จับได้					
8. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่					
ข. การดูแลรักษาของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่					
1. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดูแลรักษาสัตว์น้ำ					
2. การปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ใน ด้านการอนุรักษ์ฯ					
3. ปัญหาการได้รับข่าวสารด้านการ อนุรักษ์ฯ					
4. ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร สัตว์น้ำจืด					
5. ปัญหาชาวประมงต่างถิ่น					
6. การขนส่งผลผลิตที่จับได้สู่ตลาด					
7. ราคาผลผลิตที่จับได้(สัตว์น้ำ)ตกต่ำ					
8. เกษตรกรป่วยกระทันหัน					

การปฏิบัติที่ยั่งยืนด้านการอนุรักษ์ ฯ (Stress and Perturbation)	มี ปัญหา	ไม่มี ปัญหา	ระดับการแก้ไขปัญหา		
			ดีมาก	ปาน กลาง	ไม่ดี
ค. ปัญหาสิ่งแวดล้อม					
1. น้ำเสียจากขาม่าแมลง สารเคมี จาก การเกษตรกรรม					
2. น้ำเสียจากแหล่งชุมชนในพื้นที่รอบๆ เขื่อน					
3. ขยะมูลฝอยจากการท่องเที่ยว					
4. การลักลอบนำขยะมาทิ้งในพื้นที่					
5. ปริมาณน้ำมันเครื่องจากเรือยนต์					
6. การตัดไม้รอบๆบริเวณเขื่อน					
7. วัชพืชน้ำในพื้นที่เขื่อน					
8. น้ำแข็ง ปริมาณน้ำในเขื่อนต่ำกว่า ระดับการทำประมง					

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 5

คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร
สัตว์น้ำ ของเกษตรกรในพื้นที่เขื่อนแม่กวงอุดมธารา

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. การปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	
1. มีปัญหามาก	
2. มีปัญหาปานกลาง	
3. มีปัญหาน้อย	
4. ไม่มีปัญหา	
2. บทบาทของเจ้าหน้าที่ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีต่อเกษตรกร	
1. มีปัญหามาก	
2. มีปัญหาปานกลาง	
3. มีปัญหาน้อย	
4. ไม่มีปัญหา	
3. การได้รับข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	
1. มีปัญหามาก	
2. มีปัญหาปานกลาง	
3. มีปัญหาน้อย	
4. ไม่มีปัญหา	
4. ปัญหาการเข้าจับกุมของเจ้าหน้าที่ต่อชาวประมงที่ทำผิดกฎหมาย	
1. มีปัญหามาก	
2. มีปัญหาปานกลาง	
3. มีปัญหาน้อย	
4. ไม่มีปัญหา	

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
5. ปัญหาการลักลอบจับสัตว์น้ำของคนต่างถิ่น 1. มีปัญหามาก 2. มีปัญหาปานกลาง 3. มีปัญหาน้อย 4. ไม่มีปัญหา	
6. ปัญหาอื่นๆ (ระบุ).....	

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของหน่วยอนุรักษ์ทรัพยากรประมงน้ำจืด

เขื่อนแม่กวงอุดมธารา จ.เชียงใหม่

โครงการวิจัยเรื่อง

การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนของเกษตรกรในพื้นที่

เขื่อนแม่กวง อุดมธารา จ.เชียงใหม่

โดย นายวุฒิชัย ช้อนทอง

นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. กรุณาใส่เครื่องหมาย หรือ ข้อความแบบสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยต้องการความคิดเห็นของท่านอย่างตรงไปตรงมาตามความเป็นจริง
3. แบบสัมภาษณ์เป็นการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อความยั่งยืนของการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่เขื่อนแม่กวงอุดมธารา

ตอนที่ 1

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเจ้าหน้าที่อนุรักษ์ฯ

1. เพศ 1. ชาย
 2. หญิง
2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพการสมรส

1. โสด
2. สมรสแล้ว
3. เป็นหม้ายหรือหย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

- () 1. อนุปริญญา
 () 2. ปริญญาตรี
 () 3. สูงกว่าปริญญาตรี

5. ท่านเข้ารับราชการที่หน่วยอนุรักษ์ฯ จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา.....ปี

6. เงินเดือนที่ท่านได้รับพอเพียงต่อการดำรงชีวิตประจำวันหรือไม่

- () 1. พอเพียง
 () 2. ไม่พอเพียง
 () 3. อื่น ๆ

7. ท่านมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากงานในหน้าที่หรือไม่

- () 1. มี
 () 2. ไม่มี
 () 3. มีเป็นบางครั้ง

8. กรมประมงมีสวัสดิการเพื่อเป็นเงื่อนไขและกำลังใจในการปฏิบัติงานหรือไม่

- () 1. มี
 () 2. ไม่มี

9. ท่านเคยเข้ารับการอบรมหรือรับการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของรัฐต่อการอนุรักษ์

ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน จำนวน.....ครั้ง

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนในพื้นที่ เขื่อนแม่กวงอุดมธารา

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดโดยถือ
หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	(5) หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างยิ่ง
เห็นด้วยมาก	(4) หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างมาก
ไม่แน่ใจ	(3) หมายถึง ท่านรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	(2) หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	(1) หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างยิ่ง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย มาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1. เกษตรกรมักจะลักลอบทำการประมง เป็นผล ให้การอนุรักษ์เป็นไปได้ยาก					
2. การทำการประมงแบบยั่งยืนอาจใช้เวลา แต่ผล ตอบแทนต่อเนื่องสม่ำเสมอ					
3. การลักลอบจับสัตว์น้ำในพื้นที่เขื่อนเป็นปัญหา เรื้อรังควบคุมไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ ระบบนิเวศเขื่อนอย่างต่อเนื่อง					
4. การทำการประมงในพื้นที่เขื่อนทำให้มีปัญหา เรื่องปริมาณสัตว์น้ำลดลง					
5. การทำการประมงในพื้นที่เขื่อนสามารถทำให้ สัตว์น้ำเพิ่มขึ้นได้ถ้ามีการจัดการที่ถูกต้อง					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย มาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
6. การที่รัฐเปิดโอกาสให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เป็นผลดีต่อชาวประมงและสัตว์น้ำในพื้นที่					
7. เกษตรกรไม่สามารถจัดการพื้นที่ที่ทำการประมงให้ยั่งยืนได้หากไม่ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่					
8. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์ฯ มีความรู้พอที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่เช่นได้เป็นอย่างดี					
9. ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับการจัดการการอนุรักษ์ฯ ในพื้นที่ซึ่งเป็นรูปแบบของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในปัจจุบัน					
10. การให้ความรู้ รวมทั้งข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ เป็นเพียงวิธีการเดียวเท่านั้นที่ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ของเกษตรกร					
11. เจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นทำให้การส่งข่าวสารด้านการอนุรักษ์ฯ ได้ไม่ทั่วถึง					

ตอนที่ 3

คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เขื่อนแม่กวงอุดมธารา

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. การวางแผนและการปฏิบัติงานร่วมกับเกษตรกรในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	
1. มีปัญหามาก	
2. มีปัญหาปานกลาง	
3. มีปัญหาน้อย	
4. ไม่มีปัญหา	
2. บทบาทของเจ้าหน้าที่ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีต่อเกษตรกร	
1. มีปัญหามาก	
2. มีปัญหาปานกลาง	
3. มีปัญหาน้อย	
4. ไม่มีปัญหา	
3. การได้รับข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	
1. มีปัญหามาก	
2. มีปัญหาปานกลาง	
3. มีปัญหาน้อย	
4. ไม่มีปัญหา	
4. ปัญหาการเข้าจับกุมของเจ้าหน้าที่ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	
1. มีปัญหามาก	
2. มีปัญหาปานกลาง	
3. มีปัญหาน้อย	
4. ไม่มีปัญหา	

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
5. ปัญหาการลักลอบจับสัตว์น้ำของคนต่างถิ่น 1. มีปัญหามาก 2. มีปัญหาปานกลาง 3. มีปัญหาน้อย 4. ไม่มีปัญหา	
ปัญหาอื่นๆ(ระบุ).....	

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ภาคผนวก ข.

ข้อมูลด้านการอนุรักษ์ของเขื่อนแม่กวงอุดมธารา

ประทีป (2541 : 20) รายงานว่า ลำน้ำแม่กวง เป็นลำน้ำสาขาใหญ่สาขาหนึ่งของลำน้ำปิง มีต้นน้ำอยู่ที่บริเวณเทือกเขาในท้องที่อำเภอคอยสะเก็ด ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดเชียงใหม่ ติดต่อกับจังหวัดเชียงรายไหลผ่านท้องที่อำเภอคอยสะเก็ด อำเภอสันทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมืองลำพูน ไหลลงสู่ลำน้ำปิงที่บ้านสบทา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีความยาวจากต้นน้ำถึงลำน้ำแม่ปิง 115 กิโลเมตร ในกรณีเกิดมีพายุดีเปรสชันในบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ จึงทำให้น้ำถึงลำน้ำต่าง ๆ ซึ่งเป็นสาขาของลำน้ำปิงไหลลงสู่ลำน้ำปิงอย่างรวดเร็ว แต่เนื่องจากลำน้ำแม่กวงนี้มีความลาดชันมาก จึงทำให้น้ำในลำน้ำแม่กวงไหลท่วมพื้นที่ทั้งสองฝั่งของลำน้ำแม่กวง ไปยังจุดบรรจบที่บ้านสบทาและไหลตัดผ่านลำน้ำแม่ปิง จึงมีผลให้น้ำในลำน้ำแม่ปิงเอ่อท่วมพื้นที่บริเวณพื้นที่ทั้งสองฝั่งของลำน้ำแม่ปิง ในจังหวัดลำพูน จนกระทั่งตัวเมืองเชียงใหม่ ทำให้พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรในบริเวณดังกล่าวได้รับความเสียหายเกือบทุกปี

ปี พ.ศ 2478 เจ้าราชภาตินัย ได้ลงทุนส่วนตัวสร้างฝายชั่วคราว กั้นลำน้ำแม่กวงขึ้นที่บริเวณหมู่บ้านผาแตก ตำบลหลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมขุดคลองส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกได้ 1,012 ไร่ แต่เนื่องจากการไหลของน้ำในฤดูฝนรุนแรงมาก จึงทำให้ฝายพังทุกปี ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมสูงมากเกินกว่าที่จะรับภาระไว้ได้ เจ้าราชภาตินัยจึงต้องการขอยกกรรมสิทธิ์ให้แก่กรมชลประทานเพื่อจัดหางบประมาณปรับปรุงและซ่อมแซมต่อไป ซึ่งกรมชลประทานก็ได้ทำการสำรวจหาข้อมูลเพื่อพิจารณา จึงพบว่าจุดที่สร้างฝายนี้อยู่ลึกเกินไปถึงแม้จะปรับปรุงก็ขยายพื้นที่เพาะปลูกได้อีก 510 ไร่เท่านั้น ไม่สามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกได้ตามที่ต้องการจึงไม่ตกลงซื้อกรรมสิทธิ์ จนในที่สุดเจ้าราชภาตินัยไม่สามารถรับภาระในการซ่อมแซมฝายที่พังทุกปี จึงได้ยกกรรมสิทธิ์โครงการชลประทานผาแตกนี้ให้แก่กรมชลประทาน เพื่อปรับปรุงเป็นฝายถาวรต่อไป

ในปี พ.ศ 2488 กรมชลประทานได้เริ่มสำรวจรายละเอียดอีกครั้งและได้กำหนดจุดที่ก่อสร้างตัวฝายทดน้ำขึ้นใหม่ ให้อยู่ได้จากต้นฝายผาแตกเดิมประมาณ 2 กม. และวางแนวคลองส่งน้ำใหม่ให้ถูกหลักวิชาการ โดยใช้แนวเดิมประมาณ 4 กม. เริ่มก่อสร้างเมื่อปี 2490 ตัวฝายเป็นฝายกึ่งถาวรแบบหินทิ้ง โครงยึดเป็นเสาไม้เนื้อแข็ง มีความสูง 3.50 เมตร กำหนดระดับสันฝายที่ระดับ + 337.00 (รทก) ยาว 80.00 เมตร พร้อมทั้งขุดคลองส่งน้ำ สามารถส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่อำเภอคอยสะเก็ดและอำเภอสันกำแพง รวมพื้นที่ 25,000 ไร่ งบประมาณค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างนี้ ราษฎรยินยอมออกค่า

ใช้จ่ายสมทบให้ไร่ละ 35 บาท ซึ่งร่วมกับงบประมาณของกรมชลประทานแล้วเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 6,778,000 บาท ซึ่งในปัจจุบันชาวบ้านยังเรียกชื่อคลองสายนี้ตามชื่อเดิมว่า คลองผาแตก สำหรับน้ำส่วนหนึ่งจากประตูระบายปากคลอง ยังสามารถส่งให้กับคลองชาวบ้านที่ใช้กันอยู่เดิมอีก 2 สาย คือคลองเกาะมะดัน และคลองเมืองวะซึ่งเป็นคลองรับน้ำจากฝายเดิมของราษฎรที่สร้างไว้ ทำให้สามารถส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกรวมทั้งโครงการประมาณ 60,000 ไร่

ต่อมาในปี 2516 ได้เกิดดีเปรสชันซ้ำซ้อนระยะใกล้ชิดกันมากในบริเวณลุ่มน้ำปิงเกิดสภาพน้ำท่วมอย่างหนัก ทำให้ฝายและอาคารชลประทานในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูนเสียหายหลายแห่ง เช่น ฝายแม่แดงและฝายแม่กวัง สำหรับฝายแม่กวังเสียหายมากที่บริเวณคันดินคลังฝั่งขวา ต้องทำการซ่อมแซมเป็นการด่วน ดังนั้นกรมชลประทานจึงได้เริ่มสำรวจข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับสภาพของลำน้ำเพื่อพิจารณาพัฒนาต้นน้ำนี้ต่อไปจนกระทั่งถึงปี 2518 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในท้องที่อำเภอคอดสะแก จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีพระราชดำริให้กรมชลประทานรีบดำเนินการพัฒนาลำน้ำแม่กวัง โดยการสร้างเขื่อนปิดกั้นลำน้ำ เพื่อจะได้เก็บกักน้ำที่มีเกินความต้องการในฤดูฝนไว้ สำหรับให้ราษฎรทำการเพาะปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตในฤดูแล้งเนื่องจากราษฎรมีพื้นที่ทำกินน้อยอยู่แล้ว ซึ่งจะเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรตลอดจนบรรเทาอุทกภัยในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่กวังและแม่ปิงด้วย

ดังนั้น กรมชลประทาน จึงได้ดำเนินการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเปิดการก่อสร้างโครงการแม่กวังขึ้นบริเวณเหนือฝายแม่กวังเดิมประมาณ 1 กิโลเมตร คณะรัฐมนตรีเห็นชอบอนุมัติให้กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างเบื้องต้นได้เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2519 และเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดเขื่อนแม่กวังอุดมธาราอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่อำเภอคอดสะแก จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับงบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้าง ประกอบด้วยเงินกู้ของรัฐบาลญี่ปุ่น เป็นเงิน 1,478.50 ล้านบาท และงบประมาณไทยสมทบอีกจำนวน 1,611.50 ล้านบาท รวมงบประมาณที่ใช้สำหรับโครงการชลประทานแม่กวังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งสิ้น 3,090 ล้านบาท (มูลนิธิชัยพัฒนา:2540) โครงการเขื่อนแม่กวังอุดมธาราอันเนื่องมาจากพระราชดำริสามารถอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆได้มากมาย ดังนี้

- **เพื่อการชลประทานหรือการเพิ่มผลผลิตการเกษตร** ซึ่งเป็นประโยชน์หลักของโครงการคือ เขื่อนแม่กวงอุดมธารา สามารถส่งน้ำให้แก่พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน ได้ทั้งสิ้น 175,000 ไร่ในฤดูฝน ส่วนในฤดูแล้งจะมีน้ำเพียงพอแก่การปลูกพืชไร่ พืชผัก เช่น ถั่วเหลือง พริก ยาสูบ และพืชหมุนเวียนอื่นๆรวมทั้งสวนผลไม้ เช่น ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง อีกประมาณ 87,500 ไร่

- **เพื่อการบรรเทาอุทกภัย** ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่กวงและลุ่มน้ำปิง ลำน้ำแม่กวง เป็นลำน้ำสาขาใหญ่ สาขาหนึ่งของแม่น้ำปิง จากบริเวณจุดบรรจบที่ บ้านสบทา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จนกระทั่งถึงตัวเมืองเชียงใหม่ ก่อนการก่อสร้างเขื่อนแม่กวงอุดมธารานั้นในฤดูฝนจะมีน้ำหลากจากลำน้ำแม่กวง ทำให้เกิดอุทกภัยแก่พื้นที่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำกวงและแม่น้ำปิง ในเขตจังหวัดลำพูนจนถึงตัวเมืองเชียงใหม่ ทำให้พื้นที่การเกษตรเสียหายทุกปี เมื่อมีเขื่อนแม่กวงอุดมธาราแล้วสามารถเก็บกักน้ำที่ไหลหลากจากพื้นที่รับน้ำฝนเหนืออ่างเก็บน้ำ จำนวน 569 ตารางกิโลเมตร อย่างรวดเร็วนี้ไว้ เป็นการป้องกันการเสียหายจากอุทกภัยให้กับพื้นที่บริเวณดังกล่าว

- **เพื่อการประปาอุปโภคบริโภคและอุตสาหกรรม** เขื่อนแม่กวงอุดมธารา เป็นแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค สามารถส่งน้ำให้แก่การประปาสาขาภิบาลในเขตอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ปีละ 1,620,000 ลูกบาศก์เมตร และส่งน้ำให้โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดลำพูน อีกประมาณ 3,100,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี และในระยะต่อไปยังสามารถส่งน้ำให้แก่การประปาเชียงใหม่อีกปีละ 10,000,000 ลูกบาศก์เมตร อีกด้วย

- **เพื่อการประมง** อ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนแม่กวงอุดมธารา ซึ่งมีสภาพเป็นทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ ใช้เป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่อีกแห่งหนึ่ง มีการปล่อยพันธุ์ปลาน้ำจืด ได้แก่ ปลาบึก ปลาสวาย ปลาเทโพ ปลาตะเพียนขาว ปลานิล ปลาไน ปลายี่สก เป็นต้น ปลาเหล่านี้ นอกจากจะเป็นอาหารที่มีคุณค่าสำหรับชาวบ้านในท้องถิ่นแล้ว ราษฎรยังได้ทำการประมงเป็นอาชีพ ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง

- **เพื่อการท่องเที่ยว** พื้นที่บริเวณตัวเขื่อนแม่กวงอุดมธารา ห่างจากตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 25 กิโลเมตร เป็นแหล่งที่สวยงามเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี เมื่อเขื่อนแม่กวงอุดมธาราส่งเสร็จและเริ่มเก็บกักน้ำได้เมื่อ ปลายปี พ.ศ. 2534 พื้นที่อ่างเก็บน้ำจำนวน 12 ตารางกิโลเมตร ที่มีปริมาณเก็บกักถึง 263 ล้านลูกบาศก์เมตร ทำให้สภาพภูมิประเทศบริเวณอ่างเก็บน้ำสวยงามมากด้วยตัวเขื่อนขนาดใหญ่ที่โอบล้อมด้วยทิวเขาและป่าเขียวขจี ในยามเช้าจะมีเมฆหมอกสีขาวคล้ายฟูฟ้ายลอยตัวเหนือท้องฟ้าปกคลุมทั่วท้องน้ำ เมื่อดวงอาทิตย์ขึ้นพื้นหุบเขาหมอกจะค่อยๆจางลง ท้องฟ้าจะเปลี่ยนเป็นสีทองตัดกับท้องน้ำสีครามงามจับตา ในยามเย็นก่อนที่ดวงอาทิตย์จะดับขอบ

ฟ้า ท้องน้ำจะเปลี่ยนเป็นสีแดงฉานและค่อยๆ สลัวมืดลงพร้อมกับจะมีแสงตะเกียงวับแววมจากเรือของชาวประมงที่เริ่มออกจับปลาในบริเวณอ่างเก็บน้ำ นอกจากนี้จะปกคลุมไปด้วยป่าไม้เขียวขจี ท้องฟ้าสีครามสดใส อากาศบริสุทธิ์สายลมเย็นที่พัดผ่านผืนน้ำกว้างใหญ่ที่สงบนิ่งแล้ว ยังเป็นสถานที่เล่นกีฬาทางน้ำและล่องเรือในบริเวณอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่

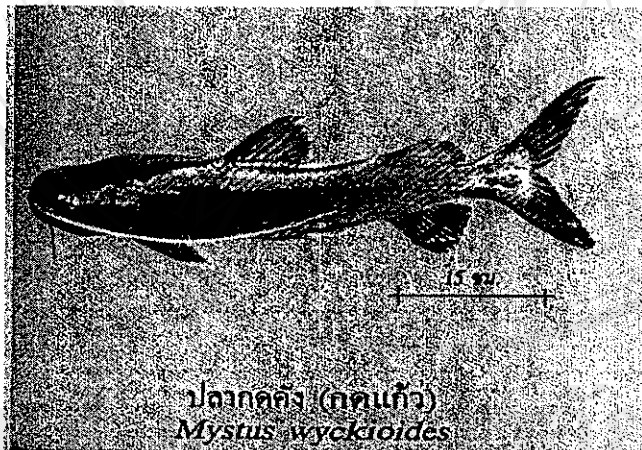

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ค.

ภาพที่ 2 แสดงตัวอย่างปลาเกล็ด (scaled fish)

ภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างปลาหนัง (non-scale fish)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นายวุฒิชัย ชื่อนทอง
วัน เดือน ปีเกิด	4 มกราคม 2524
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - สำเร็จการศึกษาประถมศึกษา โรงเรียนสุเทพวิทยาลัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี - สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี - สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี - สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาภูมิวิทยา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved